

Відгук офіційного опонента

доктора медичних наук, професора,
завідувача кафедри загальної хірургії №2, Національний медичний
університет імені О.О. Богомольця,

Іоффе Олександра Юлійовича на дисертаційну роботу

Атанасова Дмитра Вадимовича

«Використання збагаченої тромбоцитами плазми у лікуванні хворих на
післяопераційні вентральні грижі»

представлену до захисту в спеціалізовану вчену раду ДФ 41.600.009

Одеського національного медичного університету МОЗ України
створену наказом МОН України №1136 від 26.10.2021 для розгляду та
проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність теми дисертації.

Грижі черевної стінки протягом довгого терміну були і залишаються широко розповсюдженою хірургічною патологією, але деякі питання їх лікування в повній мірі залишається невирішеним і на теперішній час. Збільшення хірургічного та анестезіологічного арсеналів можливостей дозволяє виконувати все більш складні оперативні втручання у соматично більш ослаблених категорій хворих тим самим збільшуючи потенціально кількість хворих з післяопераційними вентральними грижами. Післяопераційні вентральні грижі займають близько 30-40% гриж черевної порожнини та є одними з найбільш різномірних. Результати лікування таких пацієнтів залишаються сумнівними в першу чергу за рахунок досить високого рівню рецидивів, що фіксується на рівні 5-20% та в деяких групах дослідження значно перевищує цей рівень. Близько 40% пацієнтів на післяопераційні вентральні грижі- особи працездатного віку, що визначає необхідність в пришвидшенні процесу лікування та отримання найбільш надійного результату особливо для молодих пацієнтів. Практично поза обговоренням

залишається питання використання сітчастих імплантатів, але тканинні реакції, що виникають у відповідь можуть погіршувати процес інтеграції протезу спричиняючи розвиток післяопераційних ускладнень як раннього так і віддаленого періоду.

Науковий інтерес викликають сучасні дослідження спрямовані на спроби покращення процесу імплантації сітчастих протезів чи зміцнення колагенових структур. Нажаль відомі дослідження не отримують загальної практичної реалізації навіть в розвинутих країнах через складність у виконанні та в меншій мірі ризику ускладнень.

Виходячи з наведеного спроба реалізувати більш доступний та безпечний механізм покращення процесу інтеграції сітчастого протезу в біологічних тканих з метою зменшення рівня післяопераційних ускладнень та покращення результатів лікування в дисертаційній роботі Атанасова Д.В. є актуальною з наукової та практичної точки зору.

Зв'язок дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії є складовою частиною НДР кафедри хірургії №4 з курсом онкології ОНМедУ «Покращення результатів діагностики, мультимодального лікування та реабілітації хворих з місцево-розповсюдженими та метастатичними пухлинними захворюваннями, ішемічними ураженнями головного мозку, каротидним атеросклерозом, варикозною хворобою нижніх кінцівок, післяопераційними венціальними грижами» № держреєстрації 76.01.18.1014/0117U007498.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків в рекомендації, сформульованих в дисертації.

Дисертаційна робота Атанасов Д.В. є закінченою науковою працею. Дизайн дослідження складений правильно, відображаючи основні завдання, предмет та об'єкт дослідження.

Наукове обґрунтування теоретичних засад дисертантом виконано в експериментальному дослідженні, що змодельовано на 36 щурах лінії Вістар, з виконанням морфометричних досліджень.

Групи хворих відібрані у відповідності до критеріїв включення та виключення. Наукові положення та висновки ґрунтуються на комплексному обстеженні 102 пацієнтів з післяопераційними вентральними грижами, що пройшли хірургічне лікування. Основну групу склало 48 пацієнтів. Контрольна група 52 пацієнти. Групи демонструють досить високий рівень спорідненості при порівнянні.

В дослідженні використано сучасні методи обстеження. Дисертація характеризується грамотним та послідовним викладенням матеріалу з використанням сучасних методів статистичного аналізу. Об'єм матеріалів є достатнім для обґрунтування наукових положень, висновків та практичних рекомендацій. Достовірність викладених наукових положень, висновків та практичних рекомендацій коректно обґрунтована та не викликає сумнівів чи заперечень. Висновки базуються на отриманих результатах та відповідають основним завданням дослідження.

Результати дослідження були представлені на всеукраїнських та міжнародних конференціях.

Таким чином, основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації повністю відповідають отриманим результатам дослідження, логічно викладені базуючись на результатах дослідження.

Наукова новизна дослідження та одержаних результатів.

Наукова новизна дисертаційної роботи Атанасова Д.В. полягає в отриманні нових даних щодо перебігу процесу інтеграції поліпропіленових сітчастих протезів у часі, виявлення потенційних точок впливу та розробка методів модифікації. Виявлено предиктори розвитку післяопераційних ускладнень раннього та віддаленого періоду. Визначено критерії підвищеного ризику післяопераційних ускладнень та згідно яким сформульовано показання

та протипоказання для використання плазми збагаченої тромбоцитами в зоні імплантації сітчастого протезу. Дані відповідають меті та завданням маючи достатню наукову новизну.

Практичне значення результатів роботи.

Запропоновано власний авторський метод отримання плазми збагаченої тромбоцитами та доведено його адекватність та безпечність. Таким чином отримано позитивні результати в зниженні рівня ранніх та віддалених післяопераційних ускладнень та відзначається покращення результатів лікування хворих на післяопераційні вентральні грижі за рахунок локального використання плазми збагаченої тромбоцитами, що відповідає меті та завданням дослідження.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

У відповідності до: «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №167 від 6 березня 2019 року, відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії матеріали дисертаційного дослідження опубліковано в 5- статтях, опубліковані в фахових виданнях України та іноземних виданнях, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку. 4 з 5 статей надруковано англійською мовою, всі статті мають цифровий ідентифікатор. Зроблено доповіді на 6 медичиних наукових та науково-практичних конференціях з міжнародною участю.

Структура та зміст дисертації.

Дисертаційна робота побудована традиційно, добре структурована, та складається викладена в необхідному обсязі друкованого тексту. Складається з анотації, двома мовами, вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, розділів власних досліджень, висновків, списку використаної літератури у 224 джерела, з яких 182 – іноземні, англомовні. В тексті ілюстровано 34 малюнками та містить 8 таблиць.

У «Вступі» автор обгрунтував актуальність теми, доцільність проведення дослідження, мету та завдання а також предмет та об'єкт завдання. Мета чітко відповідає обраній темі. Завдання дослідження відповідають поставленій меті. Вступ містить наукову новизну та практичне значення роботи, відомості про апробацію та публікації результатів дисертаційного дослідження, структуру та обсяг роботи.

У **Розділі 1** «Огляд літератури», автором наводяться сучасні літературні дані за темою роботи. Переважна більшість посилань на іноземні джерела глибиною вибірки до 5 років, що в тому числі свідчить про складність та актуальність проблеми. Детально висвітлено особливості регенетаторних процесів у рані за умови розміщення там сітчастих імплантатів, та наявні доказові дані про механізми дії плазми, збагаченої тромбоцитами.

У **Розділі 2**, що розділяється на 6 частин автором викладено матеріали і методи дослідження. Відповідно у підрозділах структуровано викладено: 1- характеристики розподілу хворих по групах з детальними поясненнями, 2 – методи обстеження хворих, що є сучасними та достатніми, 3- описано техніки оперативних втручань, 4 – методи експериментальних досліджень, 5 – методи отримання ПЗТ, 6- методи статистичної обробки матеріалу.

Розділ 3 містить результати власних досліджень, що структуровано у 4 підрозділах.

У підрозділі -1 дані власних досліджень щодо вивчення перебігу післяопераційного періоду у пацієнтів з післяопераційними вентральними грижами.

Підрозділ 2- експериментальне дослідження перебігу регенеративних процесів імплантації сітчастого протезу в біологічних тканинах та обгрунтування використання плазми збагаченої тромбоцитами з метою корекції її недоліків.

У підрозділі 3 викладено результати лікування основної групи дослідження в порівнянні з контрольними, що було викладено в підрозділі-1.

З використанням сучасних статистичних алгоритмів виконано порівняння найближчих та віддалених післяопераційних результатів.

У підрозділі 4 розкрито особливості післяопераційного періоду та реабілітації хворих.

У **Розділі 4** «аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертантом традиційно представлений детальний аналіз отриманих властивих результатів та вдало співставлено результати власних досліджень з існуючими даними літературних джерел.

Підсумовують роботу висновки та практичні рекомендації, які практично впливають зі змісту дисертації та чітко відповідають меті та поставленим задачам дослідження, мають наукове та практичне значення.

Список використаних літературних джерел оформлений відповідно до встановлених вимог та містить посилання на сучасні наукові дані, що відповідають обраній темі дослідження.

Відповідність змісту дисертації встановленим вимогам.

Основні наукові, теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи відображені в анотації дисертації у повному обсязі. Дисертація відповідає вимогам за спеціальністю 222 «Медицина» в галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження Атанасов Дмитра Вадимовича, які представлені в дисертації та наукових публікаціях можуть бути рекомендовані до використання у навчальній та науковій роботі теоретичних

та клінічних кафедр та у практичній діяльності лікувально-профілактичних закладів України.

Завершеність дисертаційної роботи та зауваження щодо її змісту та оформлення.

Дисертаційна робота Атанасова Дмитра Вадимовича є завершеною науковою працею, що чітко відповідає поставленій меті та вирішує актуальні питання сучасної хірургії. Матеріал викладено логічно та з глибоким статистичним аналізом. Викладення висновків є логічними та послідовними і повністю відповідають завданням.

Принципових зауважень до представленої дисертаційної роботи немає, проте відзначається в деяких розділах роботи перевантаженість таблицями та діаграмами, в тексті зустрічаються орфографічні, стилістичні помилки, проте вони принципово не знижують загальну оцінку проведеного дисертаційного дослідження.

Після ознайомлення з дисертацією виникли наступні питання:

1. Чи доцільно використовувати ПЗТ в формі гелю, чи такий варіант є технічно більш складним в реалізації та які очікувані переваги він надає.

2. В експериментальній частині дослідження продемонстровано виконання ксено-трансплантації жирового матеріалу від донору-людини до щурів, чи така гетерогенність є суттєвою і як вона могла вплинути на результати теоретичного обґрунтування.

3. У порівняльній таблиці серед показників основної та контрольної підгруп, що оперовані за технікою sublay рівень хронічного болю має майже ідентичні рівні, КГ- 3.6% проти 4.0% ОГ. Чи це демонструє неефективність запропонованої методики?

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Дисертаційне дослідження Атанасова Д.В. містить посилання на відповідні літературні джерела, що використані у тексті. Автором дотримано вимоги законодавства про авторське право. У дисертації Атанасова Д.В. не

